

Morálně politické prohřešky proti oboru psychologie na Karloveské univerzitě 1948 - 1989

1/ Politická hegemonie KSC

Politické prohřešky proti oboru psychologie lze odvodit především z násilné politické hegemonie KSC ve smyslu doktríny stranickosti v psychologii, ale též z osobnostních, zejména morálních vlastností některých vedoucích psychologů a pedagogů ke KSC patřících. Politicky motivované fázlování, donašečství, intriky, pleticharjení, stranické tajnouštkařství bylo prováděno s cílem ovládat nestraníky i kladové straníky. U několika vedoucích stranických funkcionářů se zkušulovaly "mocenské" funkce tak, že tito mohli ovládat najednou nejen činnost na Karloveské universitě, ale i v ČSAV. To vše podryvalo rozvoj oboru, k jehož opravdovým vnitřním potřebám se dostatečně nepřihlíželo.

2/ Ideologické pseudoteze o základech psychologie

Tyto pseudoteze byly marxisticky redukcionistické a uniformní. Potřeba širokého duševního obzoru se znevažovala. Byla označována jako nemarxistická a tedy nežádoucí. Některé "odborné" publikace byly úplně, nebo z velké části věnovány vyznávání kultu marxismu, chvále klasiků marxismu, oslavě vrchnostenským stranickým aparátem schválených členů KSC. V souvislosti s takovými nečestně vytvořenými umělými autoritami se usnadňovalo tvrdé a neodborné vmešování do oboru psychologie. Vyjadřovat otevřeně a veřejně jakékoli pochybnosti o ideologických tezích nebylo možné. Nesnášenlivost k jiným ideovým přístupům než jen marxistickým byla značná.

3/ Rozchod s duchovní tradicí

Vlastní historie i tradice oboru byla členy KSC odcizo-

váha. V některých obdobích převažovala tendence konfrontovat takovou tradici s radikální nenávistí. Odkaz práce mnoha vynikajících odborníků, působících v minulosti na Karlově universitě, byl opomíjen. Místo toho byla snaha nešetrně prosazovat vlivy cizí, které obor spíše ochuzovaly.

4/ Kádrovací výběr na studium psychologie

Tento druh výběru způsobil oboru četné škody, jednak byli mnohdy odmítnuti kandidáti vhodní a naopak přijati kandidáti nevhodní, prosazovaný "shora", ze stranického, nebo s ním spolupracujícího aparátu.

5/ Podryvání morálních vlastností studentů a mladých pracovníků oboru

Byla vyvíjena snaha získat studenty a mladé odborníky za členy KSČ s ujištováním, že jen s takovou příslušností to mohou ve společnosti "někam dotáhnout". Bylo podporováno politické "velkopanské" elitarství, odborné slabiny osob do KSČ vstoupivších byly shovívavě zastírány. To se neblaze projevovalo ve výuce a výzkumu.

6/ Nátlak rozvíjet činnost v nepotřebných směrech

Neustálé politické a ideologické zajištování psychologie, její poručníkování ze strany organů KSČ, okrádalo o čas a prostředky k ryze odborným činnostem, potřebným k řešení skutečných problémů života. Vysoko formalizovaná úřednická kontrola činnosti psychologů omezovala jejich smysluplnou, tvorivou práci. Poctivá odborná práce nebyla stranickou hierarchií KSČ přiměřeně respektována, nad takovou práci se povyšovala stranická příslušnost.

Uvedené prohřešky si psychologové připomínají proto, aby obor patřičně očistili a byli všimaví k důsledkům, které právě zmíněné prohřešky ještě dnes mají.